

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

_____ 2021 року

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«Охорона праці»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота
за денною формою навчання

м. Хмельницький
2021

Розробник навчально-методичних матеріалів:

викладач дисципліни –доцент кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання

_____ Ірина ШУТЯК

27.08.2021 року

Схвалено кафедрою філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
27.08.2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

Леонід ВИГОВСЬКИЙ

27.08. 2021 року

Декан юридичного факультету управління і економіки

_____ 2021 року

Погоджено методичною радою університету 2021 року, протокол № 1

Голова методичної ради Ірина КОВТУН

28.08.2021 року

_____ Обліковий обсяг –1,9 ум.др.арк

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	-	3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	- 3
	1.2.	Лекції	- 3
	1.3.	Семінарські заняття	- 6
	1.4.	Самостійна робота студентів	- 14
	1.5.	Індивідуальні завдання	- 18
	1.6.	Підсумковий контроль	- 20
2.	Схема нарахування балів	-	24
3.	Рекомендовані джерела	-	26
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	-	28

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових мі тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	п/с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. ОП як соціально-економічний чинник і галузь науки	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Правові та організаційні питання ОП	14	2	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Державне управління ОП та організація ОП на виробництві	14	4	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Державний нагляд і громадський контроль за ОП	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Навчання з питань ОП	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань	14	4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	18	6	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Основи техніки безпеки	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Надання першої долікарської допомоги	12	4	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Основи вибухопожежобезпеки	14	2	2			10	-	-	-	-	-	-	-
Всього годин	120	30	30	-	-	60	-						

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	ОП як соціально-економічний чинник і галузь науки	2
1.1.	Поняття і предмет охорони праці. Охорона праці як суспільний чинник і галузь науки.	
1.2.	Основні етапи розвитку ОП. Стан ОП, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні.	
1.3.	Соціально-економічне значення ОП, економічні аспекти ОП, охорона праці як економічний чинник.	
1.4.	Основні поняття в галузі ОП. Предмет, структура, зміст, мета курсу « Основи охорони праці» як навчальної дисципліни.	
2.	Правові та організаційні питання охорони праці	2
2.1.	Законодавча та нормативна база з питань охорони праці.	
2.2.	Основні законодавчі акти про охорону праці.	
2.3.	Відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці.	
2.4.	Міжнародне співробітництво в галузі ОП.	
3.	Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві	4
3.1.	Органи державного управління охороною праці.	
3.2.	Управління охороною праці на підприємстві та обов'язки роботодавця.	
3.3.	Організація служби охорони праці. Положення про службу охорони праці, її основні завдання.	
3.4.	Органи державного нагляду за охороною праці.	
3.5.	Основні повноваження і права органів державного нагляду за охороною праці.	
4.	Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.	2
4.1.	Органи державного нагляду за ОП, їх основні повноваження та права.	
4.2.	Громадський контроль за дотриманням законодавства про ОП	
5.	Навчання з питань охорони праці	2
5.1.	Організація навчання з питань охорони праці на підприємствах, установах, навчальних закладах. Атестація та переатестація з питань охорони праці.	
5.2.	Обов'язки і відповідальність роботодавця щодо виконання чинних нормативів про навчання з ОП. Пропаганда охорони праці.	
5.3.	Інструктажі, їх види, періодичність.	
6.	Профілактика травматизму та професійних захворювань	4
6.1.	Виробничі травми та професійні захворювання.	
6.2.	Мета і завдання профілактики нещасних випадків на виробництві.	
6.3.	Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.	
7.	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	6
7.1.	Загальні положення з гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», основні його положення.	
7.2.	Основи фізіології різних видів праці.	
7.3.	Поняття «виробнича санітарія».	
7.4.	Робоча зона та повітря робочої зони.	

7.5.	Вентиляція виробничих приміщень.	
7.6.	Освітлення виробничих приміщень.	
7.7.	Вібрація. Шум, ультразвук та інфразвук.	
7.8.	Випромінювання.	
7.9.	Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, до виробничих і допоміжних приміщень.	
8.	Основи техніки безпеки	2
8.1.	Електробезпека. Основні поняття та визначення.	
8.2.	Дія електричного струму на людину. Електричні травми та х види.	
8.3.	Причини летальних наслідків від дії електричного струму.	
8.4.	Фактори, що впливають на наслідки ураження струмом.	
8.5.	Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом.	
8.6.	Система засобів і заходів безпечної експлуатації електроустановок.	
8.7.	Небезпека статичної та атмосферної електрики та засоби захисту від небезпечної дії.	
8.8.	Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.	
9.	Надання першої долікарської допомоги	4
9.1.	Загальні принципи надання першої долікарської допомоги.	
9.2.	Допомога при непритомності та шокові.	
9.3.	Зупинка кровотечі.	
9.4.	Допомога при пораненнях та механічних ушкодженнях.	
9.5.	Допомога потерпілому при опіках та обмороженнях.	
9.6.	Перша допомога при тепловому та сонячному ударах.	
9.7.	Допомога потерпілому при отруєннях, утопленнях, тривалому здавлюванні тканин.	
10.	Основи вибухопожежобезпеки	2
10.1.	Організація пожежної охорони на виробництві.	
10.2.	Державний пожежний нагляд, його функції в профілактиці пожеж.	
10.3.	Відповідальність адміністрації, інженерно-технічного персоналу, робітників і службовців за протопожежний стан підприємства.	
10.4.	Організація пожежної охорони на підприємстві. Навчання з питань пожежної безпеки.	
10.5.	Особливості горіння газів, рідин, твердих горючих речовин, пилу.	
10.6.	Принцип гасіння речовин, що горять. Вогнегасні властивості води, пари, піни, інертних газів, порошків, область їх застосування.	
10.7.	Характеристика первинних засобів гасіння пожеж. Вогнегасники.	
10.8.	Особливості їх використання. Характеристика автоматичних систем пожежогасіння, пожежна	
10.9.	сигналізація. Засоби індивідуального захисту при гасінні пожеж та ліквідації наслідків	
10.1	вибухів.	
0.	Евакуація людей з будівель та приміщень. Перша допомога постраждалим від пожежі чи вибуху.	
Всього		30

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Охорона праці як соціально-економічний чинник і галузь науки

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Предмет і поняття охорони праці. Охорона праці як суспільний чинник і галузь науки.
- 1.2. Основні етапи розвитку охорони праці. Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні.
- 1.3. Соціально-економічне значення охорони праці. Економічні аспекти охорони праці, охорона праці як економічний чинник.
- 1.4. Основні поняття в галузі охорони праці. Предмет. Структура, зміст. мета курсу «Основи охорони праці» як навчальної дисципліни.

Аудиторна письмова робота.

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких будується засвоєння навчального матеріалу теми є: охорона праці, травматизм, здоров'я, проф.захворювання, виробничі чинники, умови праці.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: обґрунтування сутності терміну «охорона праці»; визначення предмету та структури курсу, критеріїв його класифікації; пояснення кола основних проблем дисципліни; розкриття основних функцій курсу; пояснення змісту функцій спілкування; основні підходи до вивчення теми.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Правові та організаційні питання охорони праці

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Законодавча та нормативна база з питань охорони праці.
- 2.2. Основні законодавчі акти про охорону праці.
- 2.3. Відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці.
- 2.4. Міжнародне співробітництво в галузі ОП.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: закони, акти, права громадян, Конституція України

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; вияснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Органи державного управління охороною праці.**
- 3.2. Управління охороною праці на підприємстві та обов'язки роботодавця.**
- 3.3. Організація служби охорони праці. Положення про службу охорони праці, її основні завдання.**
- 3.4. Органи державного нагляду за охороною праці.**
- 3.5. Основні повноваження і права органів державного нагляду за охороною праці.**

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами письмових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: органи державного управління, обов'язки роботодавця, служба охорони, основні завдання, державний нагляд

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження та права.**
- 4.2. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.**

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: органи державного управління, обов'язки роботодавця, служба охорони, основні завдання, державний нагляд

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 5

Тема 5. Навчання з питань охорони праці

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Організація навчання з питань охорони праці на підприємствах, установах, навчальних закладах. Атестація та переатестація з питань охорони праці.**
- 5.2. Обов'язки і відповідальність роботодавця щодо виконання чинних нормативів про навчання з охорони праці. Пропаганда охорони праці.**
- 5.3. Інструктажі, їх види, періодичність.**

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: органи державного управління, обов'язки роботодавця, служба охорони, основні завдання, державний нагляд

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Виробничі травми та професійні захворювання.**
- 6.2. Мета і завдання профілактики нещасних випадків на виробництві.**
- 6.3. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.**

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: державний нагляд

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії

Питання для усного опитування та дискусії.

7.1. Загальні положення з гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», основні його положення.

7.2. Основи фізіології різних видів праці.

7.3. Поняття «виробнича санітарія».

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; виявлення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 8

Тема 7. Повітря робочої зони

Питання для усного опитування та дискусії.

7.4. Визначення понять «робоча зона» та «повітря робочої зони».

7.5. Мікроклімат робочої зони: поняття, вплив на теплообмін організму людини, види теплообміну. Порушення водно-сольового балансу організму.

7.6. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Оптимальні параметри мікроклімату.

7.7. Склад повітря робочої зони, джерела його забруднення. Класи небезпечності речовин в залежності від гранично-допустимих концентрацій шкідливих речовин.

Контроль стану повітряного середовища на виробництві. Основні методи профілактики отруєнь.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; виявлення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік

спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 9

Тема 7. Вентиляція виробничих приміщень та освітлення виробничих приміщень

Питання для усного опитування та дискусії.

7.8 Вентиляція як сукупність заходів та засобів.

7.9 Види вентиляції – природна, штучна, місцеві системи вентиляції.

7.10 Види виробничого освітлення. Значення виробничого освітлення для забезпечення безпечного проведення виробничого процесу для здоров'я працюючих.

7.11 Природне освітлення, його види, значення. Нормування природного освітлення.

7.12 Штучне освітлення. Система штучного освітлення та вимоги щодо його використання. нормування штучного освітлення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; виявлення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 10

Тема 7. Вібрація, шум, ультразвук та інфразвук, випромінювання. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, до виробничих і допоміжних приміщень

Питання для усного опитування та дискусії.

7.13. Визначення поняття «Вібрація». Параметри вібрації. Причини вібрації. Джерела вібрації.

7.14. Вібрації як позитивний і негативний чинник виробничого процесу.

7.15. Вплив вібрації та коливань на організм людини.

7.16. Заходи і засоби захисту від вібрації.

7.17. Визначення поняття «шум». Дія шуму на організм людини. Нормування шумів за граничними спекторами. Методи захисту від шуму.

7.18. Інфра та ультразвук. Засоби та методи захисту від х негативної дії.

7.19. Загальна характеристика джерел випромінювання. Вплив різних видів випромінювань на здоров'я і працездатність працюючих. Засоби та методи захисту від небезпечної дії випромінювань.

7.20. Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 11

Тема 8. Основи техніки безпеки

Питання для усного опитування та дискусії.

8.1. Електробезпека – основні поняття та визначення.

8.2. Дія електроструму на людину. Електричні травми, їх види.

8.3. Фактори, що впливають на наслідки ураження струмом. Причини летальних наслідків від дії електричного струму.

8.4. Умови ураження людини електричним струмом.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 12

Тема 9. Надання першої долікарської допомоги

Питання для усного опитування та дискусії.

9.1. Загальні принципи надання першої долікарської допомоги.

9.2. допомога при непритомності та шокові.

9.3. Зупинка кровотеч. Види кровотеч.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 13

Тема 9. Надання першої долікарської допомоги

Питання для усного опитування та дискусії.

9.4. Допомога при пораненнях та механічних ушкодженнях.

9.5. Допомога потерпілому при опіках та обмороженнях.

9.6. Перша допомога при тепловому та сонячному ударах.

9.7. Допомога потерпілому при отруєннях, утопленнях, тривалому здавлюванні тканин.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 14

Тема 10. Основи вибухопожежонебезпеки

Питання для усного опитування та дискусії.

10.1. Державний пожежний нагляд, його функції в профілактиці пожеж.

10.2. Відповідальність адміністрації, інженерно-технічного персоналу, робітників і службовців за протипожежний стан підприємства.

10.3. Організація пожежної охорони на підприємстві.

10.4. Навчання з питань пожежної безпеки.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

Семінарське заняття 15

Тема 10. Технічні засоби попередження та ліквідації пожеж

Питання для усного опитування та дискусії.

10.5. Особливості горіння газів, рідин, твердих горючих речовин, пилу.

10.6. Принцип гасіння речовин, що горять. Вогнегасні властивості води, пари, піни, інертних газів, порошоків, область їх застосування.

10.7. Характеристика первинних засобів гасіння пожеж. Вогнегасники. Особливості їх використання.

10.8. Характеристика автоматичних систем пожежогасіння, пожежна сигналізація.

10.9. Засоби індивідуального захисту при гасінні пожеж та ліквідації наслідків вибухів.

10.10. Евакуація людей з будівель та приміщень. Перша допомога постраждалим від пожежі чи вибуху.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми є: гігієна, санітарія, фізіологія праці

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: пояснення суті правових та організаційних питань з охорони праці; обґрунтування їх класифікації; в'яснення суті основних законодавчих актів про охорону праці; обґрунтування основних питань про відповідальність посадових осіб за порушення нормативних актів з охорони праці; розуміння засобів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій посадової особи, що несе за собою етичний бік спілкування, пояснення суті повноважень та прав органів державного нагляду за охороною праці.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Охорона праці як соціально-економічний чинник і галузь науки

Завдання 1.

1. В чому вбачається соціальна суть Охорони праці.
2. За яких умов Охорона праці має економічне значення? Які причини можуть зашкодити цьому процесу?

Завдання 2.

1. Підготуйте 20 тестових питань на тему: «Охорона праці як соціально-економічний чинник і галузь науки».

Питання для самоконтролю.

1. **Що є об'єктом і предметом Охорони праці?**
2. **Чим зумовлюється потреба у вивченні такої дисципліни?**
3. **Які функції виконує Охорона праці в житті людей ви знаєте?**
4. **Зв'язок дисципліни з дисциплінами навчального процесу.**

Тема 2. Правові та організаційні питання Охорони праці

Завдання 1.

1. Підготуйте повідомлення на тему:» Основні законодавчі акти про Охорону праці».

Завдання 2.

1. Підготуйте тези на конференцію на тему: (тему обираєм самостійно)

Питання для самоконтролю.

1. **Охарактеризуйте основні законодавчі акти про охорону праці.**
2. **Які ви знаєте Основні положення закону України «Про охорону праці»?**
3. **У чому полягає специфіка закону України «Про охорону праці»?**
4. **Яка головна мета закону України «Про охорону праці»?**

Тема 3. Державне управління охорони праці та організація охорони праці на виробництві

Завдання 1.

1. Напишіть реферат на тему:» Основні повноваження і права органів державного нагляду за ОП»
2. Які ви знаєте органи державного управління охороною праці?

Завдання 2.

1. Підготуйте повідомлення на тему:» Органи державного нагляду за ОП».
2. Підготуйте повідомлення на тему:» Положення про службу охорони праці, її основні завдання».

Питання для самоконтролю.

1. **Які органи державного управління охороною праці ви знаєте, які компетенції їх повноваження?**
2. **Охарактеризуйте зміст роботи та завдання СУОП.**
3. **Охарактеризуйте функції управління охороною праці.**
4. **Які основні завдання служби охорони праці?**
5. **Охарактеризуйте форми контролю за охороною праці на виробництві.**

Тема 4. Державний нагляд і громадський контроль за ОП

Завдання 1.

1. Охарактеризуйте таке: «Органи державного нагляду за ОП, їх основні повноваження і права.»
2. Поясніть у чому полягає зміст громадського контролю за додержанням законодавства про охорону праці?

Завдання 2.

Підготуйте 20 тестових питань з відповідями на дану тему.

Питання для самоконтролю.

1. **Опишіть основні повноваження органів державного нагляду за охороною праці.**
2. **Охарактеризуйте права посадових осіб з нагляду за охороною праці.**
3. **Охарактеризуйте основні обов'язки і права уповноважених найманих працівників особи з питань охорони праці.**

4 Охарактеризуйте основні обов'язки і права профспілок з питань охорони праці.

5. У вирішенні яких питань охорони праці бере участь профспілковий комітет?

Тема 5. Навчання з питань Охорони праці

Завдання 1.

1. Поясніть де визначенні - Основні напрямки та положення з питань охорони праці.
2. Який ви знаєте нормативний акт, що встановлює порядок та види навчання, а також форми перевірки знань з охорони праці?

Завдання 2.

1. Підготуйте реферат на тему: »Навчання з питань ОП при прийнятті на роботу і в процесі роботи«.
2. Напишіть тези на конференцію на тему: « Охорона праці в закладах освіти».

Питання для самоконтролю.

1. **Інструктажі, їх види, періодичність.**
2. **Атестація та переатестація з питань охорони праці.**
3. **Обовязки і відповідальність роботодавця щодо виконання чинних нормативів про навчання з питань ОП.**

Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Завдання 1.

1. Поясніть основне призначення розслідувань та обліку нещасних випадків на виробництвах?
2. Які нещасні випадки підлягають спеціальному розслідуванню?

Завдання 2.

Підготуйте 20 тестових питань з відповідями по даній темі.

Питання для самоконтролю.

1. **Що означає термін «професійні захворювання»?**
2. **В чому полягає проблема виробничого травматизму?**
3. **Що зумовлює виникнення нещасних випадків на виробництві?**
4. **Які існують шляхи запобігання нещасним випадкам?**
5. **Які заходи можуть бути здійсненими про профілактиці виробничого травматизму та професійних захворювань?**

Тема 7. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії

Завдання 1.

1. Поясніть основні положення Закону України « Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення».
2. Поясніть поняття «виробнича санітарія».

Завдання 2.

1. Підготуйте повідомлення на тему: « Фізіологічні особливості різних видів діяльності».
2. Підготуйте тези на тему: « Мікроклімат виробничих приміщень».

Питання для самоконтролю.

1. **Як законодавство України регулює гігієну праці та виробничу санітарію?**
2. **Охарактеризуйте фізіологію праці та тяжкість праці.**
3. **Охарактеризуйте напруженість праці та засоби її регулювання.**

4. Охарактеризуйте втому та засоби її зменшення.
5. Охарактеризуйте монотонність праці та засоби її уникнення.
6. Охарактеризуйте Значення виробничого освітлення для забезпечення безпечного проведення виробничого процесу для здоров'я працюючих
7. Охарактеризуйте природне освітлення, його види, значення.
8. Як відбувається нормування природного освітлення.
9. Як відбувається нормування штучного освітлення.
5. Охарактеризуйте процес контролю за штучним освітленням.

Тема 8. Основи техніки безпеки

Завдання 1.

1. Охарактеризуйте основні поняття та визначення електробезпеки.
2. Дія електроструму на людину. Електричні травми та їх види.

Завдання 2.

1. Підготуйте повідомлення на тему: « Фактори, що впливають на наслідки ураження струмом».

1. Підготуйте тези на тему: « Вимоги безпеки щодо організації робочих місць».

Питання для самоконтролю.

1. Розкрийте основні причини та особливості електротравм.
2. Опишіть дію електричного струму на організм людини.
3. Як класифікують приміщення за ступенем небезпеки ураження людини електричним струмом?
4. Які чинники впливають на тяжкість ураження електричним струмом?
5. Як класифікують засоби та заходи безпечної експлуатації електроустановок?

Тема 9. Надання першої долікарської допомоги

Завдання 1.

1. Дайте характеристику загальних принципів надання першої долікарської допомоги.
2. Які ви знаєте основні правила зупинки кровотеч?

Завдання 2.

1. Підготуйте повідомлення на тему: « Допомога при пораненнях та механічних ушкодженнях».
2. Підготуйте тези на тему: «Копінг – поведінка як умова професійного здоров'я особистості».

Питання для самоконтролю.

1. Проведіть аналіз обставин, за яких необхідно надавати першу долікарську допомогу.
2. Поясніть послідовність зупинення венозної кровотечі. В якому разі потерпілому накладають джгут?
3. Аргументуйте необхідність промивання шлунку.
4. Поясніть послідовність виконання штучного дихання та непрямого масажу серця.
5. В якому разі постраждалому можна робити розтирання та масаж?

Тема 10. Основи вибухопожежобезпеки

Завдання 1.

1. Дайте характеристику загальних принципів вибухопожежонебезпеки.
2. Які ви знаєте основні засоби профілактики пожеж?

Завдання 2.

1. Підготуйте повідомлення на тему: «Допомога при пораненнях та механічних ушкодженнях».
2. Підготуйте тези на тему: «Копінг – поведінка як умова професійного здоров'я особистості».

Питання для самоконтролю.

1. Поясніть, як класифікують приміщення за ступенем вибухопожежонебезпеки.
2. Проведіть порівняльний аналіз матеріалів за можливістю до горіння та тління.
3. Вкажіть, які показники характеризують призначення вогнегасника?
4. Аргументуйте власні твердження щодо необхідності встановлення пожежної сигналізації.
5. Охарактеризуйте засоби профілактики пожеж.
6. Охарактеризуйте правову основу забезпечення пожежної безпеки.
7. Розкрийте роль органів центральної виконавчої влади у системі забезпечення пожежної безпеки.
8. Розкрийте функції Міністерства внутрішніх справ України та Головного управління державної пожежної охорони.
9. Окресліть обов'язки власників та громадян щодо забезпечення пожежної безпеки.
10. Розкрийте суть державного пожежного нагляду.
11. Які права державних інспекторів з пожежного нагляду?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі рефератів-оглядів. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів

Реферат, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності). У вступі розкривається місце обраної теми в курсі адміністративного права та нормативне забезпечення теми. В основній частині розкривається суть обраної теми та аналізуються існуючі проблеми. В кінці реферату підводяться короткі підсумки викладеного дослідження.

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [4, с.7].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом TimesNewRoman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 2,0 см, правє – 1,5 см. Загальний обсяг реферату-огляду – від 10 до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Теми рефератів

1. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
2. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.
3. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці».
4. Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці.
5. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.
6. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.

7. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
8. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
9. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.
10. Стандарти в галузі охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Міждержавні стандарти ССБП.
11. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.
12. Фінансування охорони праці. Основні принципи і джерела.
13. Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці.
14. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.
15. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.
16. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.
17. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці.
18. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.
19. Громадський контроль за станом охорони праці в організації. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.
20. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії.
21. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.
22. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць.
23. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.
24. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці.
25. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи.
26. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.
27. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників.
28. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру.
29. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості.
30. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.
31. Основи фізіології праці. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.
32. Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату.
33. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.
34. Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, парою, пилом, димом, мікроорганізмами). Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин.
35. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.
36. Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну.
37. Класифікація виробничого освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення.
38. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники.

39. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.
40. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Нормування шумів.
41. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.
42. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.
43. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань.
44. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.
45. Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. Особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю. Засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань.
46. Виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.
47. Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Санітарно-захисні зони підприємств. Вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень.
48. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.
49. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів.
50. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки.
51. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.
52. Вимоги безпеки до проведення робіт в технологічних ємкостях.
53. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.
54. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом.
55. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.
56. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.
57. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю.
58. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту.
59. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.
60. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного/ письмового екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.
2. Міжнародні норми соціальної відповідальності в галузі охорони праці. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». Основні положення стандарти SA 8000, ISO 26000.
3. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці.

4. Основні положення. Рамкова директива 89/391/ЄС «Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників».
5. Трудові норми Міжнародної організації праці. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.
6. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва.
7. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.
8. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації.
9. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.
10. Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємства галузі.
11. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.
12. Галузеві системи управління охороною праці. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.
13. Регіональні системи управління охороною праці, мета, принципи та основні функції. Служби охорони праці місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.
14. Основні причини нещасних випадків в галузі. Мета та завдання розслідування нещасних випадків.
15. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків.
16. Обставини, за яких проводиться розслідування нещасних випадків.
17. Організація розслідування нещасних випадків, склад комісій з розслідування, основні документи.
18. Особливості проведення спеціального розслідування нещасних випадків. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи.
19. Розслідування професійних захворювань. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи.
20. Особливості розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.
21. Дослідження та профілактика виробничого травматизму. Звітність та інформація про нещасні випадки, облік нещасних випадків.
22. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань.
23. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Методи дослідження виробничого травматизму.
24. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.
25. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Загальні вимоги безпеки в галузі.
26. Вимоги безпеки під час експлуатації посудин під тиском.
27. Вимоги безпеки під час експлуатації основного технологічного обладнання, при підготовці сировини та при виробництві продукції.
28. Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць.
29. Забезпечення безпеки контрольно-вимірювальних приладів, автоматизованих систем управління, сигналізації та зв'язку.
30. Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони.
31. Вимоги до засобів індивідуального захисту. Види засобів індивідуального захисту на підприємствах галузі.
32. Особливості заходів електробезпеки на підприємствах галузі.

33. Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. Утримання території підприємств галузі.
34. Особливості охорони праці при ремонтних роботах, під час вантажно-розвантажувальних робіт.
35. Вимоги безпеки праці під час експлуатації систем опалення, вентиляції і кондиціонування повітря.
36. Вимоги до працівників певних категорій і порядок допуску їх до роботи.
37. Шкідливі хімічні речовини, біологічні чинники, виробничий пил. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі.
38. Вібрація, шум, інфразвук, ультразвук. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі.
39. Виробничі випромінювання. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі.
40. Мікроклімат робочої зони. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі.
41. Важкість праці: Динамічні, статичні навантаження. Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторних функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці.
42. Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень.
43. Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Загальнодержавна (національна), галузеві, регіональні програми.
44. Аналіз професійного та виробничого ризиків. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності. Мета і методи аналізу.
45. Використання статистичної звітності і актів розслідування нещасних випадків і професійних захворювань в аналітичній роботі. Показники частоти та тяжкості травматизму.
46. Автоматизовані системи управління охороною праці, обліку, аналізу та дослідження травматизму.
47. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпечі. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.
48. Протипожежні перешкоди. Забезпечення безпечної евакуації персоналу.
49. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції.
50. Державний пожежний нагляд. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації промислових об'єктів, будинків, споруд, технологічного обладнання.
51. Пожежна сигналізація і зв'язок. Засоби гасіння пожеж. Протипожежне водопостачання. Первинні засоби пожежогасіння. Автоматичні засоби пожежогасіння на об'єктах галузі.
52. Органи державного нагляду за охороною праці. Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.
53. Держгірпромнагляд. Права і відповідальність посадових осіб Держгірпромнагляду. Перелік питань для здійснення планових заходів державного нагляду у сфері промислової безпеки та охорони праці.
54. Проведення державного нагляду за охороною праці. Види та основні параметри проведення наглядових заходів.
55. Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування.
56. Суб'єкти та об'єкти страхування. Види страхування. Страховий ризик і страховий випадок. Фонд соціального страхування від нещасних випадків. Виконавча дирекція Фонду.
57. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.
58. Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів.
59. Джерела фінансування Фонду соціального страхування від нещасних випадків. Страхові тарифи. Страхові виплати.

60. Обов'язки та права суб'єктів страхування від нещасних випадків. Обов'язки Фонду. Права та обов'язки застрахованої особи. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника.
61. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці.
62. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.
63. Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці.
64. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.
65. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів.
66. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
67. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
68. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки.
69. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Міждержавні стандарти ССБП.
70. Національні стандарти України з охорони праці. Структура стандартів та їх призначення.
71. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.
72. Фінансування охорони праці. Основні принципи і джерела.
73. Заходи і засоби з охорони праці, витрати на здійснення і придбання яких включаються до валових витрат.
74. Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці.
75. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.
76. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.
77. Служба охорони праці підприємства. Основні завдання, функції служби охорони праці.
78. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.
79. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії.
80. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.
81. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць.
82. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи кабінетів.
83. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи.
84. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.
85. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників.
86. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Порядок розслідування нещасних випадків.
87. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості.
88. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.
89. Основи фізіології праці. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.

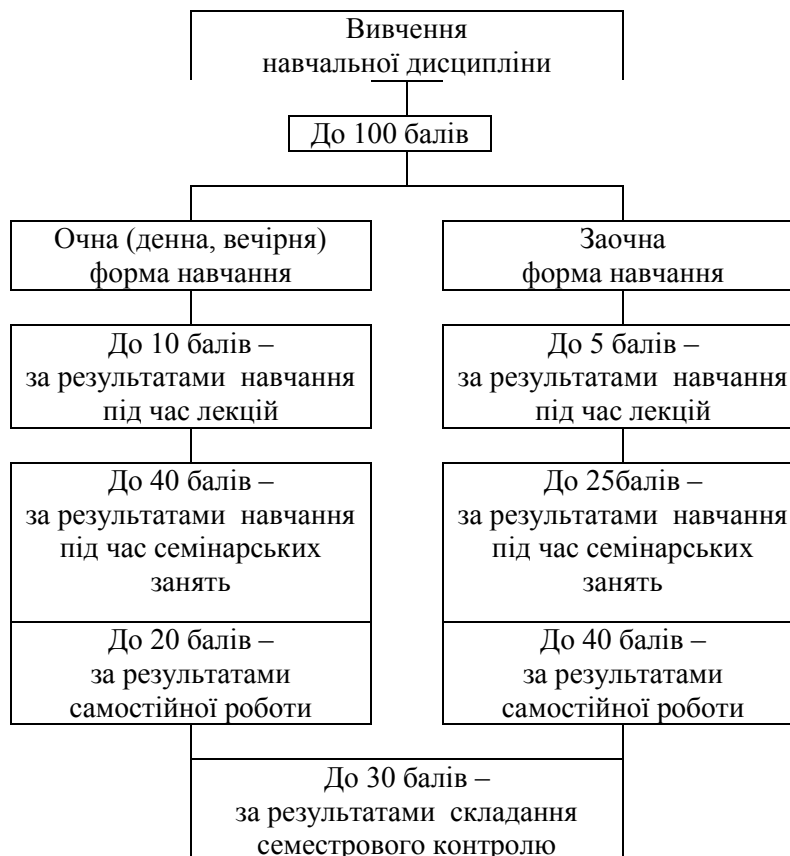
90. Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Предмет і завдання дисципліни «Психологія спілкування».
2. Що таке конфлікт і конфліктна ситуація?
3. Які типи співрозмовника ви знаєте?

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 15 лекційних занять заочною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

Форма навчання	Кількість лекцій за планом	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Денна	15	0.5	1	0.5	1	0.5	1	1	1	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і

визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 15 семінарських занять.

Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	10 тем	Усього балів										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Усього балів	20										

Рекомендовані джерела

Тема 1-10

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про пожежну безпеку».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
11. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
12. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.
13. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
14. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
15. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.
16. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

17. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
18. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
19. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
20. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008.

Базова

1. Бедрій Я.І., Дещинський Ю.Л., Мурін О.С. та ін. Основи охорони праці: Навчальний посібник/ За ред. Я.І.Бедрія. – 3-тє вид., переробл. і доп. – Львів: «Магнолія плюс», видавець СПДФОВ.М.Піча,2014.
2. Вахонєва Т. М. Основи охорони праці в Україні : навч. посіб. Київ : Дакор, 2019. 508 с.
3. Голінько В. І. Основи охорони праці: підручник. 2-ге вид. Д.: НГУ, 2014. 271 с.
4. Грибан В. Г., Негодченко О. В. Охорона праці. Навч. посіб. 2ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
5. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Сторожук В.М. та ін. Практикум із охорони праці. Навчальний посібник / За ред. канд. техн. наук, доцента В.Ц.Жидецького. – Львів, Афіша, 2000
6. Жидецький В.Ц.Основи охорони праці. Підручник.-Львів: афіша, 2014.-320 с.
7. Купчик М.П., Гандзюк М.П., Степанець І.Ф. та ін. Основи охорони праці. К.: Основа, 2000.-409 с.
8. Москальова В.М. Основи охорони праці: Підручник. – К.: ВД «Професіонал», 2015. – 672 с.
9. Основи охорони праці: підручник / М.С. Одарченко, А.М. Одарченко, В.І. Степанов та ін. Харків : Стиль-Издат, 2017. 341с.
10. Основи охорони праці: Підручник. 21ге вид., доповнене та перероблене. / За ред. К. Н. Ткачука і М. О. Халімовського. К.: Основа, 2006. 448 с.
11. Охорона праці: Навч. посіб. за ред. проф. З.М. Яремка. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 69 с.
12. Серіков Я. О. Основи охорони праці. Харків : ХНАМГ, 2007. 227 с.
13. Ткачук А. І., Богомаз-Назарова С. М. Основи охорони праці. Курс лекцій: Навчальний посібник. Кропивницький : ПП "Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2017. 156 с.
14. Шудренко І. В. Основи охорони праці : навч. посіб. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2016. 214 с.

Допоміжна

1. ДНАОП 0.0-4.03-98 Положення про розслідування та облік нещасних випадків та професійних захворювань і аварій на підприємствах, в установах і організаціях.
2. Положення про розслідування та облік нещасних випадків не виробничого характеру. Затв. Постановою КМ України від 22.03.2001р., № 270.
3. Профілактика виробничого травматизму: Зб. нормат.-прав. док. з питань охорони праці / Упоряд.: Л.П.Новіцький, М.П. Литвицький. 222 с.
4. Система попередження нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
5. Охорона праці в Україні. Нормативна база. (2-е вид.). К.: КНТ, 2006. 420 с.
6. Буракова С. О., Марущак А. М. Збірник документів інженера з охорони праці: Довідник. Вид. 4-е, виправл. та доп. Кам'янець-Подільський.: Абетка, 2003. 112 с.

7. Кузів П.П., Боднар Л.П., Покиньючерда В.В. Професійні хвороби: Посібник. Тернопіль : Укрмедкнига, 2003. 296 с.

Інформаційні ресурси (джерела)

1. <https://dsp.gov.ua> Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.
2. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
3. <http://www.mns.gov.ua> Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
4. <http://www.fssu.gov.ua> Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».